

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE A
REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
SECȚIA DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

**BIBLIOGRAPHIA
HISTORICA
ROMANIAE**

I

1944--1969

Comitetul de Redacție
ȘTEFAN PASCU, IOACHIM CRĂCIUN, BUJOR SURDU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE CLUJ

BIBLIOGRAFIA ISTORICĂ A ROMÂNIEI

I

1944—1969

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Autori:

IOACHIM CRĂCIUN, GHEORGHE HRISTODOL,
MARCEL ȘTIRBAN, LUDOVIC BÁTHORY,
GHEORGHE IANCU, GELU NEAMȚU, GHEORGHE DUMITRAȘCU

UNIVERSITATEA „LIVIAN BLAGA”
— SIBIU —
INVENTARIAT 1998

18 IAN 1986

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
BUCUREȘTI, 1970

Bl. Inst. de Inv. superior Sibiu
INV. Nr. 62.882 1979

S U M A R

	<u>pag.</u>
Cuvînt înainte	V
Avant-propos	VII
Introducere	IX
Introduction	XXI
Lista titlurilor de periodice prescurtate	XXXIII

PARTEA ÎNȚIA — ISTORIA ROMÂNIEI

A. PROBLEME GENERALE

I. PROBLEME TEORETICE ALE ISTORIEI. ȘTIINȚA POLITICĂ. SOCIOLOGIA. ISTORIOGRAFIA. VIAȚA, ACTIVITATEA ȘI CONCEPȚIILE UNOR ISTORICI ROMÂNI.

1. Probleme teoretice ale istoriei. Știința politică. Sociologia	3
2. Istoriografia	5
3. Viața, activitatea și concepțiile unor istorici români	8
4. Reeditări	17

II. IZVOARE ISTORICE

1. Lucrări generale	19
2. Manuscrise	20
3. Documente	22
4. Cronici	36
5. Memorii	39

III. ȘTIINȚELE AUXILIARE ALE ISTORIEI

1. Arhivistică	41
2. Etnografie și folclor	43
3. Demografie și statistică	46
4. Paleografie	50
5. Diplomatică	51
6. Cronologie	52
7. Epigrafie — inscripții	52
8. Numismatică	55
9. Sigilografie	64
10. Heraldică	65
11. Genealogie	66
12. Onomastică și toponimie	66

IV. STUDII DE SINTEZĂ

B. ISTORIA ROMÂNIEI (PE EPOCI)

I. ISTORIA STRĂVECHE ȘI VECHIE

1. Studii generale	71
2. Comuna primitivă	74
3. Coloniile grecești	86
4. Statul dac	89
5. Stăpânirea romană	93
6. Perioada prefeudală (sfârșitul sec. III—sec. IX).	99

II. ISTORIA MEDIE

1. Lucrări generale	104
2. Evul mediu timpuriu (sec. X — mijlocul sec. XII)	110
3. Evul mediu dezvoltat	114
a) Secolul XIV — mijlocul sec. XV	124
b) Dominația otomană (mijlocul sec. XVI — sec. XVII)	134
c) Regimul habsburgic și fanariot în prima jumătate a sec. XVIII.	134

III. EPOCA MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

1. Lucrări generale	139
-------------------------------	-----

IV. ISTORIA MODERNĂ

1. Lucrări generale	142
2. A doua jumătate a sec. XVIII—1848	150
3. Perioada 1848—1878	166
a) Revoluția din 1848—1849	172
b) Perioada 1849—1858.	175
c) Formarea statului național român, 1859—1866	181
d) Perioada 1866—1877	183
e) Războiul de independență, 1877—1878	186
4. Perioada 1879—1918	190
a) 1879—1900	193
b) 1901—1907	195
c) Răscoala țăranilor din 1907	197
d) Perioada 1908—1916	201
e) Perioada 1916—1918	202
— România în primul război mondial	
— Manifestări de solidaritate cu Revoluția din Octombrie 1917	
5. Desăvârșirea statutului unitar național. Adunarea de la Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918	202

V. ISTORIA CONTEMPORANĂ

a. Lucrări generale	206
b. România între 1918 — 23 August 1944	212
1. Perioada avântului revoluționar, 1918—1921	218
2. Crearea Partidului Comunist Român 1921	219
3. Perioada stabilizării vremelnice și parțiale a capitalismului, 1922—1928	222
4. Perioada crizei economice, 1929—1933	228
5. Perioada 1934—1940	236
6. România în timpul dictaturii militarofasciste, 1940—23 August 1944.	241
7. Militanții progresiști și eroii ai clasei muncitoare	

	<u>pag.</u>
c. România după 23 August 1944	
1. Desăvârșirea revoluției burghezo-democratice. 23 August 1944 — 30 Decembrie 1947	
a) Lucrări generale	245
b) Insurecția armată de la 23 August 1944	251
c) Contribuția României la războiul antihitlerist 23 August 1944 — 9 Mai 1945	253
2. Revoluția socialistă 30 Decembrie 1947 — 23 August 1969	
a) Lucrări generale	257
b) Situația social-politică	259
c) Dezvoltarea economică	
— Probleme generale	261
— Industrializarea și electrificarea țării	262
— Transformarea socialistă a agriculturii	263
— Finanțe, credit. Comerț. Telecomunicații	265
d) Relațiile internaționale	265
 C. ISTORIE LOCALĂ	 267
 D. ISTORIA STATULUI ȘI DREPTULUI	
1. Studii generale	277
2. Istoria statului	278
3. Istoria dreptului	278
 E. ISTORIA BISERICII	 283
 F. ISTORIA CULTURII	
I. PROBLEME GENERALE	289
II. INSTITUȚII DE CULTURĂ	
1. Instituții și societăți culturale și științifice	291
2. Muzee și monumente istorice, etnografice și de artă	293
3. Biblioteci	298
III. ISTORIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI	302
IV. ISTORIA ȘTIINTELOR	
1. Științele naturii	312
2. Științele sociale. Istoria și critica unor doctrine social-economice, politice și filozofice	314
3. Științe filologice	
a) Istoria limbii	319
b) Istoria literaturii	320
V. ISTORIA ARTELOR	
1. Artele plastice și arhitectura	323
2. Istoria muzicii	326
3. Istoria teatrului	326

VI. ISTORIA SCRISULUI ȘI A CĂRȚII

1. Istoria scrisului	328
2. Istoria tiparului și a cărții	329
3. Istoria presei	334
4. Bibliografii, dicționare și enciclopedii.	337

PARTEA A DOUA — ISTORIA UNIVERSALĂ

I. PROBLEME GENERALE. SITUAȚIA ȘTIINȚEI ISTORICE. ISTORIOGRAFIE. LUCRĂRI DE SINTEZĂ	343
II. ISTORIE VECHIE	344
III. ISTORIE MEDIE	349
IV. ISTORIE MODERNĂ	353
V. ISTORIE CONTEMPORANĂ	356
Indice alfabetic de autori	359

Sommaire

	<u>Page</u>
Avant-propos	V
Introduction	XXI
Le tableau des titres abrégés des périodiques	XXXIII

PREMIÈRE PARTIE — L'HISTOIRE DE LA ROUMANIE

A. PROBLÈMES GÉNÉRAUX

I. PROBLÈMES THÉORIQUES DE L'HISTOIRE. LA SCIENCE POLITIQUE. LA SOCIOLOGIE. L'HISTORIOGRAPHIE. LA VIE ET L'ACTIVITÉ DE CERTAINS HISTORIENS ROUMAINS.

1. Problèmes théoriques de l'histoire. La science politique. La Sociologie	3
2. L'historiographie	5
3. La vie, l'activité et les conceptions de certains historiens roumains	8
4. Rééditions	17

II. SOURCES HISTORIQUES

1. Ouvrages généraux	19
2. Manuscrits	20
3. Documents	22
4. Chroniques	36
5. Mémoires	39

III. LES SCIENCES AUXILIAIRES DE L'HISTOIRE

1. Archivistique	41
2. Ethnographie et folklore	43
3. Démographie et statistique	46
4. Paléographie	50
5. Diplomatique	51
6. Chronologie	52
7. Epigraphie — inscriptions	52
8. Numismatique	55
9. Sigillographie	64
10. Science héraldique	65
11. Généalogie	66
12. Onomastique et toponymie	66

IV. ÉTUDES DE SYNTHÈSE	67
----------------------------------	----

B. L'HISTOIRE DE LA ROUMANIE (PAR ÉPOQUES)

I. L'HISTOIRE TRÈS ANCIENNE ET ANCIENNE

1. Etudes générales	71
2. La commuue primitive	74
3. Les colonies grecques	86
4. L'Etat dace	89
5. La domination romaine	93
6. La période précédant la féodalité (fin du III ^e s. — IX ^e s.)	99

II. L'HISTOIRE DU MOYEN ÂGE

1. Ouvrages généraux	104
2. Le haut Moyen Age (X ^e s. — milieu du XIII ^e s.)	110
3. Le Moyen Age développé	114
a) XIV ^e s. — milieu du XVI ^e s.	124
b) La domination ottomane (milieu du XVI ^e s. — XII ^e s.)	134
c) Le régime habsbourgeois et le régime phanariote dans la première moitié du XVIII ^e s.	134

III. L'ÉPOQUE MODERNE ET CONTEMPORAINE

1. Ouvrages généraux	139
--------------------------------	-----

IV. L'HISTOIRE MODERNE

1. Ouvrages généraux	142
2. La seconde moitié du XVIII ^e s. — 1848	150
3. La période 1848 — 1878	
a) La révolution de 1848 — 1849.	166
b) La période 1848 — 1858	172
c) La formation de l'Etat national roumain, 1859 — 1866	175
d) La période 1866 — 1877	181
e) La guerre d'Indépendance, 1877 — 1878	183
4. La période 1879 — 1918	
a) 1879 — 1900	186
b) 1901 — 1907	190
c) La révolte des paysans de 1907	193
d) La période 1908 — 1916	195
e) La période 1916 — 1918	
— La Roumanie dans la première guerre mondiale	197
— Manifestations de solidarité avec la révolution d'octobre 1917	201
5. Le parachèvement de l'Etat national unitaire. L'Assemblée d' Alba Iulia, le 1 ^{er} Décembre 1918.	202

V. L'HISTOIRE CONTEMPORAINE

a. Ouvrages généraux	206
b. La Roumanie entre 1918 — 23 Août 1944	
1. La période de l'essor révolutionnaire 1918 — 1921	212
2. La création du Parti Communiste Roumain 1921	218
3. La période du rétablissement temporaire et partiel du capitalisme 1922 — 1928	219
4. La période de crise économique 1929 — 1933	222
5. La période 1934 — 1940	228
6. La Roumanie au temps de la dictature militaire fasciste 1940 — 23 Août 1944	236
7. Militants progressistes et héros de la classe ouvrière	241

c. La Roumanie après le 23 Août 1944	
1. Le parachèvement de la révolution bourgeoise démocratique 23 Août 1944 – 30 Décembre 1947	
a) Ouvrages généraux	245
b) L'insurrection armée du 23 Août 1944	251
c) La contribution de la Roumanie à la guerre antihitlérienne 23 Août 1944 – 9 mai 1945	253
2. La révolution socialiste 30 décembre 1947 – 23 Août 1969	
a) Ouvrages généraux	257
b) La situation socio-politique	259
c) Le développement économique	
– Problèmes généraux	261
– L'industrialisation et l'électrification du pays	262
– La transformation socialiste de l'agriculture	263
– Finances, crédit, commerce, télécommunications	265
d) Relations internationales	265
C. HISTOIRE LOCALE	267
D. L'HISTOIRE DE L'ÉTAT ET DU DROIT	
1. Etudes générales	277
2. L'histoire de l'Etat	278
3. L'histoire du droit	278
E. L'HISTOIRE DE L'ÉGLISE	283
F. L'HISTOIRE DE LA CULTURE	
I. PROBLÈMES GÉNÉRAUX	289
II. INSTITUTIONS DE CULTURE	
1. Institutions et sociétés culturelles et scientifiques	291
2. Musées et monuments historiques, ethnographiques et d'art	293
3. Bibliothèques	298
III. L'HISTOIRE DE L'ENSEIGNEMENT	302
IV. L'HISTOIRE DES SCIENCES	
1. Les sciences de la nature	312
2. Sciences sociales. L'histoire et la critique de certaines doctrines socio-économiques, politiques et philosophiques	314
3. Sciences philologiques	
a) L'histoire de la langue	319
b) L'histoire de la littérature	320
V. L'HISTOIRE DE L'ART	
1. Les arts plastiques et l'architecture	323
2. L'histoire de la musique	326
3. L'histoire du théâtre	326

VI. L'HISTOIRE DE L'ÉCRITURE ET DU LIVRE

1. L'histoire de l'écriture	328
2. L'histoire de l'imprimerie et du livre	329
3. L'histoire de la presse	334
4. Bibliographies, dictionnaires et encyclopédies	337

DEUXIÈME PARTIE — L'HISTOIRE GÉNÉRALE

Index alphabétique des auteurs	359
I. PROBLÈMES GÉNÉRAUX. LA SITUATION DE LA SCIENCE HISTORIQUE. HISTORIOGRAPHIE. OUVRAGES DE SYNTHÈSE	343
II. Histoire ancienne	344
III. Histoire du Moyen Age	349
IV. Histoire moderne	353
V. Histoire contemporaine	356